

nyavidék magyar munkásainak szimpátiáját igyekszik megnyerni." Lindernek már a húszas években kapcsolata volt a Liga jobbszárnyával. Tudjuk, hogy 1945-ben Linder Belgrádból rövid időre Budapestre jött – de hogyan került Párizsba és mennyi időre, az Károlyi jelentéseiből nem derül ki.

⁷ Farkas György, Hógye Mihály, Nemestóthy Dénes hivatásos diplomaták voltak, 1946–1947-ben a párizsi követség munkatársai, akik Auerral együtt távoztak. Nemestóthy a háború végén mint a Külügyminisztérium munkatársa a Nyugat-barát vonalhoz tartozott, ezért a nyilasok letartóztatták. 1947 után egy ideig vezető szerepet játszott a párizsi magyar emigráns szervezetekben.

⁸ Károlyi több hasonló jelentésében jelzi, hogy a francia biztonsági szervek szeretnék tudni, ki fasiszta a magyar emigránsok között, és tájékoztatásukra egy jegyzéket kért a még el nem fogott körözött háborús bűnösökről. A KÜM részéről Heltai tanácsos ilyen kéréssel fordult a Katpolhoz, az ÁVO-hoz és az Igazságügy-minisztériumhoz. A Katpol részéről Földy Lajos ezredes, az ÁVO-val egyetértésben elutasította a kérést, de jelezte, hogy egyes személyek prioritását szívesen elvégzik. Az Igazságügy-minisztérium viszont 1948. március 22-én küldött egy listát, amelynek ismertetésétől eltekintünk, mert háborús bűnösök mellett olyan ismert művészek, tudósok és mások neve is szerepel benne, akik elkövettek politikai hibákat, de háborús bűnösnek még a kor szellemében sem tekinthetők.

A valóban jobboldali emigránsokról l. például Károlyi 1948. január 12-i jelentését ugyanott. Január 2-i jelentésében a *Nyugati Hírnök* utolsó száma ismerteteti.

⁹ A jelentéshez Károlyi két mellékletet csatolt. Az egyik André Keres cikke a *Record-Dimanche* 1947. november 30-i számában, a párizsi magyar emigránsokról, akik Kossuth- és Kovács Béla-emlékünnepegyt készítenek elő (úgy tudták, Kovács Bélát megölték egy budapesti szovjet börtönben). Megemlékeznek Kapócs Ferencről, Nagy Ferenc volt titkáráról is. A párizsi emigránsok egy része Auer, más része Bakách-Bessenyey volt berni követ körül tömörül, de az emigráció igazi vezetői Nagy Ferenc és Sulyok. Párizsban él „a szép Perlaky Livia, Nagy miniszterelnök volt titkárnője, aki a *France-Soir*-ban közölte leleplezéseit...” A másik melléklet jelentés a Bakách-Bessenyey párizsi lakásán tartott fogadásról, 200 vendéggel. Jelen volt Habsburg Ottó, Sulyok, Bobrik Arnó, Balla Borisz és több más volt magyar diplomata, viszont „feltűnést keltett, hogy Auer Pál és baráti köre a jelek szerint nem volt meghíva erre az erősen arisztokratikus feudális jellegű fogadásra”. Sulyok a jelenlevők meglepetésére olyan kijelentést tett, hogy reméli, hat hónap múlva hazatérhet. Károlyi november 28-i táviratában kért engedélyt, hogy december 15-én jelentéssel Budapestre utazhasson és útközben 3-3 napra megállhasson Zürichben és Prágában. A táviraton Molnár Erik határozata, mellyel csak Zürichet engedélyezte, Prágát nem.

384. KÁROLYI MIHÁLY DALMADI JENŐHÖZ

(Párizs, 1947. december 5.)

Kedves Dalmadi Uram!

Miután a Magyar Sakk Szövetség címe nincs meg nekem, engedje meg, hogy Magán keresztül köszönjem meg a Balkán-Kupa-győztes sakk válogatottnak Szófiából küldött kedves levelezőlapját. Valamennyi résztvevőnek szívből gratulálok a ragyogó sikerhez.¹

Sok szívélyes üdvözléssel

PIL 704. f. 334. ó. e. (eredeti)

¹ A sakkozók levelezőlapját nem ismerjük. Károlyit 1948-ban a MADOS (Magyar Dolgozók Országos Sakkszövetsége) díszelnökévé választotta. Károlyi többször felkereste a MADOS-t Budapesten, barátságos mérkőzéseket is játszott, többek között Dalmadival és lehetővé tette, hogy az 1948-as budapesti centenárius sakkversenyen részt vegyen a Párizsban élő S. Tartakower nagymester.

385. KÁROLYI MIHÁLY TÁVIRATA A MAGYAR KÜLÜGYMINISZTERIUMHOZ

(Párizs, 1947. december 6.)

Információ szerint Dulles¹ látogatásának háttere amerikai megítélés szerint: De Gaulle bekapcsolása, mint utolsó védelmi vonal baloldal ellen szükség esetén. Dulles igyekszik De Gaulle-t rábeszélni három német zóna egyesítésére vonatkozólag Bidault-val kötött megállapodás elfogadására. E megállapodás szerint Franciaország látszólag szintén jogot kapna Ruhr-vidék ellenőrzésére és némileg növelnék Ruhr-vidéki szén-szállítmányokat Franciaország részére. Ez természetesen nem elégítené ki francia közvéleményt.

KÜM irattára. Párizsi táviratok (eredeti tisztázat)

¹ John Foster Dulles amerikai republikánus, hidegháborús politikus. 1946–1950 között az USA ENSZ-képviselője, 1953–1959 között külügyminiszter.

386. KÁROLYI MIHÁLY TÁVIRATA A MAGYAR KÜLÜGYMINISZTERIUMHOZ

(Párizs, 1947. december 8.)

Vonatkozással 91 számú rejtjeltáviratomra:

Budapestre utazásomat, tekintettel itteni politikai helyzetre, elhalasztom, csupán svájci útíttervet valósítom meg. Sürgető ügyek letárgyalására kérem Havas titkárt hat napra haza rendelni karácsony előtt.

KÜM irattára. Párizsi táviratok (eredeti tisztázat)

387. KÁROLYI MIHÁLY MOLNÁR ERIKHEZ

(Párizs, 1947. december 8.)

Tárgy: Belpolitikai helyzet és sztrájkok Franciaországban

A Schuman-kormány megalakulása óta, melyet a francia baloldal joggal provokációnak fog fel, három fronton folyik küzdelem a kormány által képviselt reakciós erők és a baloldal között. Először is a Kamarában, ahol a kommunista párt és vele szimpatizáló kisebb pártonkívüli csoportok rohamra mennek a Schuman-kormány által benyújtott antidemokratikus törvényjavaslatok ellen. A párt az obstrukcióig is elment, és ezzel elérte azt, hogy a november 28-i ülés, amelynek végéig a kormány és a házelnök (Herriot) a két törvény megszavazását kívánta a nemzetgyűléstől, fiktíve még most is tart: az ülésterem naptára [a] november 28-as dátumot mutatja. Schumannak csak úgy sikerült a törvényjavaslatok első szakaszait elfogadtatni, hogy erőszakos rendszabályokat is alkalmaztak (pl. Calas kommunista képviselő esetében). A Nemzetgyűlést egyre inkább és egyre feltűnőbbben veszik körül a kirendelt fegyveres csapatok és az ülésteremben tovább folyik a kommunisták és fegyvertársaik elkeseredett harca az általuk joggal antidemokratikus és köztársaságellenesnek bélyegzett törvényjavaslatokkal szemben, amelyek 80 000 újoncnak a rendőrséghez való csatolását kívánják és a sztrájkra és szabotázsra való felhívást is súlyos büntetéssel sújtják. A viták során érezhetővé vált, hogy a szocialista párt és a szocialista miniszterek sem tudják magukat teljesen a Schuman-féle javaslatok szövegével azonosítani. Információink szerint a minisztertanács valóságos pánikhangulatban fogadta el november 27-én ezeket a rendőri szellemű törvényjavaslat-szövegeket, és most már a szocialista képviselők is kezdenek szembefordulni a törvényjavaslattal. Maga Daniel Mayer munkaügyi miniszter is javasolta már e törvényjavaslatok tárgyalásának elhalasztását, nyilván a szocialista szakszervezeti csoport vezetőinek és a szocialista párt tömegeinek nyomására. Mayer be akarta adni lemondását is, és információink szerint Blum volt az, aki rábeszélte Mayert a maradásra.

Jellemző az is, hogy a Calas kommunista képviselő kizárására vonatkozó indítványt három szocialista képviselő ostentative nem szavazta meg. A szocialista képviselőcsoport és miniszterek eme ingadozó magatartása nem változtat azon a tényen, hogy a francia munkásság előtt egyedül a kommunista párt és a kisebb pártonkívüli ellenálló cso-